Cavling-indstilling: Den udødelige hypotese

Det er sjældent, at dansk journalistik får global rækkevidde. Men Gunver Lystbæk Vestergårds historie om to danske vaccineforskere, der kæmper for at bevise en kontroversiel teori, er blevet taget op af medier som New York Times, The Guardian, Rolling Stone Magazine, Wired og Science.

I artikelserien "Den udødelige hypotese" afdækker hun, hvordan de danske forskeres arbejde indgår i den internationale kampagne imod vacciner, som USAs sundhedsminister Robert F. Kennedy Jr. er blevet bannerfører for.

De to professorer Christine Stabell Benn og Peter Aaby driver forskningsstationen Bandim Health Project i det vestafrikanske land Guinea-Bissau, hvor de i over 40 år har forsøgt at bevise deres teori gennem lodtrækningsforsøg med afrikanske børn.

Teorien hævder, at vacciner påvirker vores immunforsvar på en bredere, mere diffus måde end blot at beskytte mod en enkelt sygdom eller udløse en øjeblikkelig bivirkning. De har såkaldt uspecifikke effekter, der kan være enten positive eller negative. For eksempel mistænkes DTP-vaccinen, der også indgår i det danske vaccineprogram, for at øge børnedødeligheden, mens vaccinerne mod tuberkulose og mæslinger menes at sænke den.

Problemet er, at der i dag, efter 40 års forskning og utallige forsøg, stadig ikke er overbevisende beviser for, at teorien holder stik. Hele tre videnskabelige gennemgange af studierne på området finder ingen evidens for forskernes hypotese, og SDUs praksisudvalg vurderer, at der er »begrundet mistanke« om uredelighed. Forskerne har nemlig tilbageholdt afgørende data, der modsagde deres teori - i 14 år lå data fra et forsøg om DTP-vaccinen med 6.000 afrikanske børn og samlede støv, og først efter Weekendavisens afdækning kom tallene frem.

Det lyder måske nørdet og akademisk, men tag ikke fejl. Striden om nulfund og evidens berører os alle, for der er tale om forskning, der kan påvirke nationale vaccinationsprogrammer samt borgernes tilslutning til dem. Med omfattende aktindsigter har Gunver Lystbæk Vestergård afdækket forbindelserne til miljøet omkring Robert F. Kennedy Jr. og MAHA-bevægelsen. Senest har Guinea Bissau valgt at bremse forskernes forsøg med hepatitis B-vaccinen, som USAs sundhedsministerium havde bevilget ti millioner kroner til.

Vaccineforskning er kompliceret stof, og det kræver en sikker hånd at formidle. Gunver Lystbæk Vestergård formår at gøre det ikke bare forståeligt, men også medrivende og læsværdigt.

Artiklerne udgør en ny retning i videnskabsjournalistikken, der også tør rette det kritiske lys mod forskerne selv. De besidder en magt og autoritet, vi som presse skal kunne udfordre. Men det kræver, at journalisten har evnen og modet til at gå helt ned i materien og forholde sig til forskningens grundstof - forsøg, metode, datagrundlag. Gunver Lystbæk Vestergårds arbejde er et eksempel på en ny vej at gå.